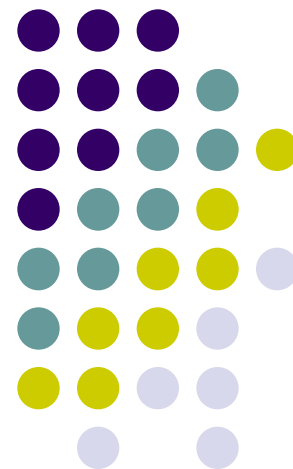

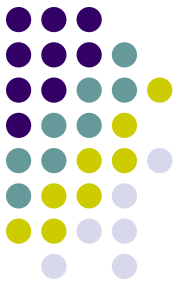
Jazyk neslyšících

Terminologie

- Český znakový jazyk
- Znakovaná čeština

Prostředky znakového jazyka

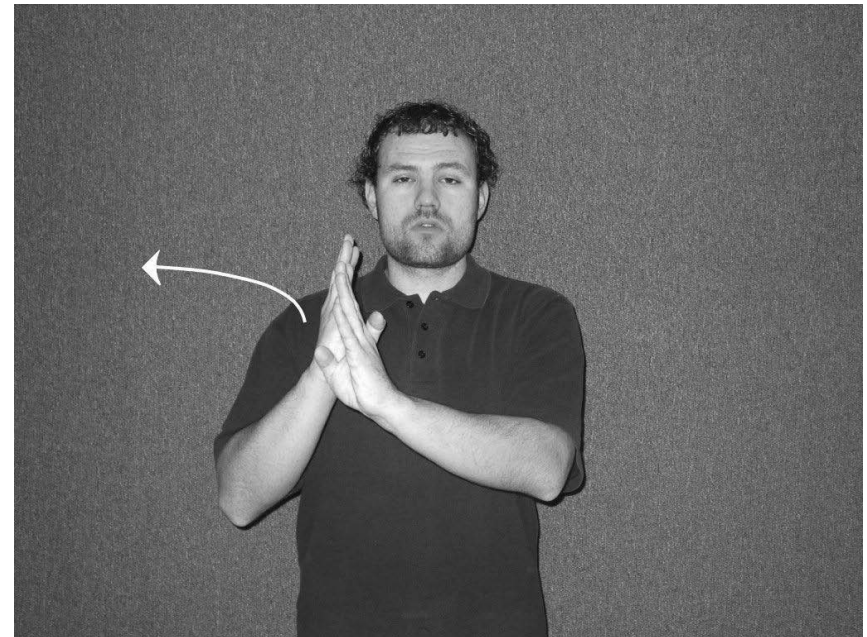

- manuální prostředky (znaky)
- nemanuální nosiče významu (mimika, používání pohybů těla, pohledu...)
- Využití trojrozměrného prostoru

Odlišnosti od mluveného jazyka

- Vlastní gramatika
- Vizuálně-motorický (mluvený jazyk – audio-orální)
- Simultánní vnímání několika informací naráz (mluvený jazyk je lineární/sekvenční)

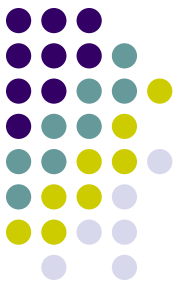

FRONTA, KTERÁ BYLA TAK DLOUHÁ, ŽE SE VINULA AŽ ZA ROH, A VLASTNĚ ANI NEVÍM, KDE JÍ BYL KONEC

Komponenty znakového jazyka

- Znak – nejmenší jednotka nesoucí význam (ikonické, či spíše vizuálně-motivované i arbitrární – nejde o pantomimu ani gesta)
- Komponenty znaku (tvar ruky, umístění, pohyb + orientace dlaně, prstů vzájemná poloha rukou a kontakt) – rozlišují význam
- Základní znakovací prostor
- Mimika

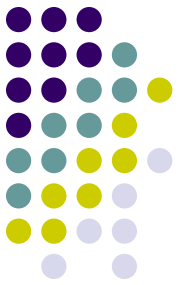
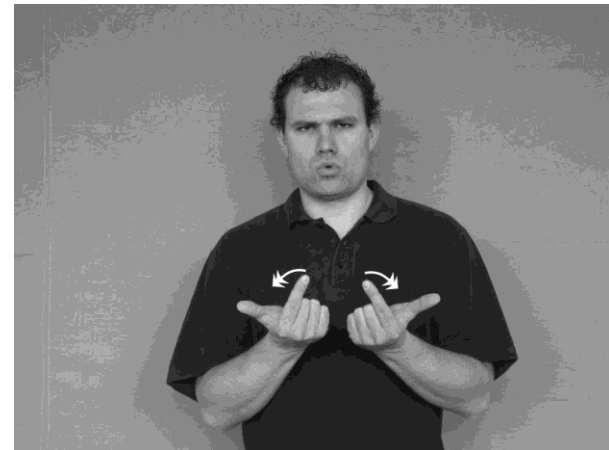

Komponenty znaku

- Tvar ruky – 42 tvarů
- Místo artikulace znaku a kontakt (před tělem, v jeho blízkosti i na těle; kontakt rukou a těla)
- Pohyb ruky – aktivní rukou, oběma rukama; různé druhy pohybu
- Orientace dlaně a orientace prstů
- Vzájemná poloha rukou – při pohybu obou rukou

Mimika

- Funkce gramatická – obr. 1 Chceš?, obr. 2 Můžu?
- Funkce melodie a intonace
- Realizace – oči a obočí, ústa, tváře, ale i brada, nos, záklon a předklon hlavy

Prostor

- Vyjádření reálných prostorových vztahů
- Vyjádření času
- Prostorové znázornění osobních zájmen a vztahů mezi osobami (slovesná shoda)

Klasifikátory

- Zařazení předmětu do určité skupiny (společné a podobné znalosti), např. klasifikátor velkých skupin, dopravních prostředků, plochých předmětů apod.
- Reprezentovány tvarem ruky

Prstová abeceda

- Jednoruční, dvouruční
- Pro hláskování vlastních jmen, termínů, slov přejatých z cizího jazyka

Obr. 235

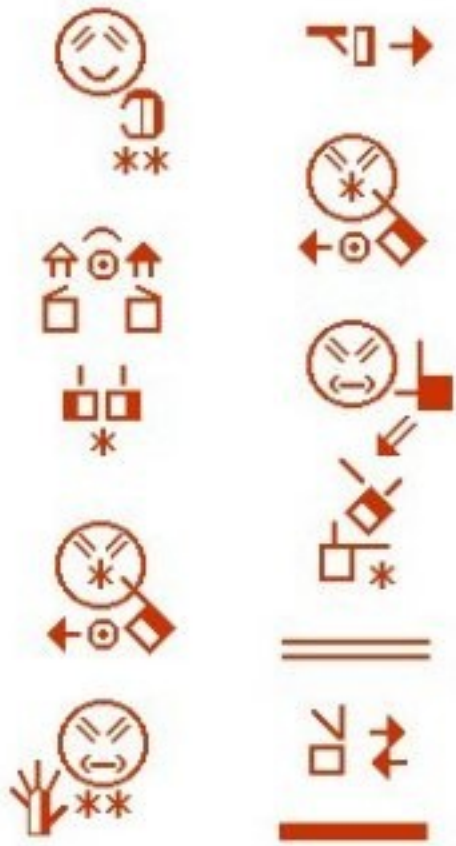

Obr. 236 VÁCLAV HAVEL

Psaná čeština

- Obtížnost čtení a psaní v běžném českém jazyce
- Systém zápisu znakového jazyka – signwriting

Cinderella lives with her stepmother and two stepsisters.

Je znakový jazyk mezinárodní?

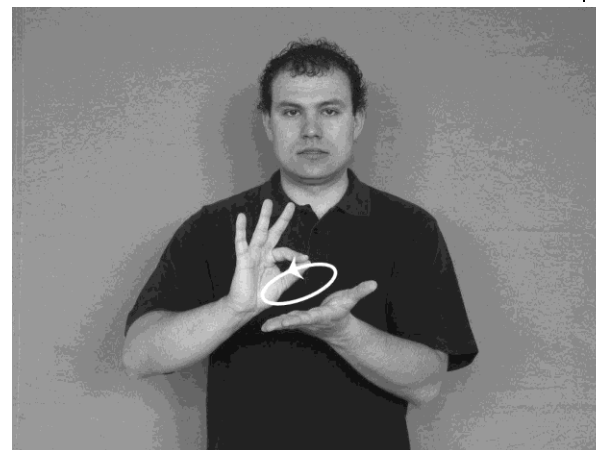

- Odlišnost národních jazyků
- Bližší vztah mezi jazyky znakovými než mezi jazyky mluvenými
- <http://ruce.cz/slovník>
- Umělý systém Gestuno

Další odlišnosti

CD u mladších neslyšících

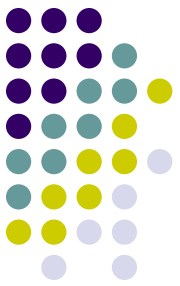
CD u starších neslyšících

- Odlišnosti regionální v rámci ČR
- Rozdíly i mezi znaky mladších a starších uživatelů, žen a mužů

Využití IT

- <http://www.cktzj.com/> - všechny odkazy a texty jsou doplněny videem s převodem do znakového jazyka
- hybridní kniha – Teirésias - <http://www2.teiresias.muni.cz/comin/klicove-aktivity/knihovna-videomaterialu-online>
- Slovník českého znakového jazyka online - <http://slovník.zj.teiresias.muni.cz/slovník/1>

Virtuální tlumočníci

- **TESSA** - University of East Anglia 2002 - systém HamNoSys
- **SiSi** (IBM) - 2007
<http://www.youtube.com/watch?v=RarMKnjqzZU>
- **MUSSLAP** - katedra kybernetiky
Západočeské univerzity v Plzni - Multimodální zpracování lidské mluvené řeči počítačem pro komunikaci člověk-stroj

Hudba ve znakovém jazyce

- Traband – Neslýchané
- Speciální DVD a turné
- <http://indies.eu/info/1235/traband-neslychane-turne/>